

Η ΔΗΜΗΤΡΑ

ΜΥΘΟΛΟΓΙΑ

Υπό τοῦ καθηγητοῦ κ. Κ. ΝΕΣΤΟΡΙΔΟΥ.

Ἡ Δήμητρα μυθολογείται ὅτι ἦτο θυγάτηρ τοῦ Κρόνου καὶ τῆς Κυβέλης ἢ τῆς Ῥέας καὶ ἀδελφὴ τοῦ Διὸς· ἀνῆκε δὲ εἰς τὴν τάξιν ἐκείνην τῶν θεοτήτων, τὰς ὁποίας ὠνόμαζον ἐπιτελους θεότητας· ἐτιμᾶτο δὲ τὰ μέγιστα ὡς εὐεργέτρια τοῦ ἀνθρωπίνου γένους· διότι αὐτὴ πρώτη ἐδίδαξε τοὺς ἀνθρώπους τὴν τέχνην τοῦ σπείρειν τὸν σίτον καὶ κατασκευάζειν ἄρτον ἐξ αὐτοῦ.

Διάφοροι μῦθοι ὑπάρχουν περὶ αὐτῆς, ὁ ἐπισημότερος ὅμως εἶναι ὁ περὶ τῆς περιοδείας τῆς εἰς διάφορα μέρη τῆς γῆς πρὸς ἀνεύρεσιν τῆς ἀρπαγείσης θυγατρὸς τῆς Περσεφόνης.

Κατ' αὐτὸν ὁ θεὸς τοῦ Ἄδου, Πλούτων, ἤρπασε τὴν Περσεφόνην, ἐνῶ ἔπαιζεν εἰς τὴν νῆσον Σικελίαν, πλησίον τοῦ Ἡραϊστείου ὄρους Αἴτνας μετὰ τῶν Νυμφῶν. Ἡ Δήμητρα μαθοῦσα τὴν ἀρπαγὴν τῆς θυγατρὸς τῆς καὶ μὴ γνωρίζουσα ποῖος τὴν ἤρπασεν, ἀπεφάσισε νὰ περιέλθῃ τὴν γῆν πρὸς ἀνεύρεσιν τῆς.

Ἀφοῦ δὲ περιῆλθε πολλὰ μέρη ἦλθε καὶ εἰς τὴν Ἑλευσίνα, ὅπου ἐδεξιώθη καὶ ἐφιλοξένησεν αὐτὴν ὁ βασιλεὺς αὐτῆς Κελεός· αὐτὴ δὲ εὐγνωμονοῦσα διὰ τὴν φιλοξενίαν ταύτην, ἐδίδαξε τὴν μὲν υἱὸν τοῦ βασιλέως Τριπτόλεμον τὴν γεωργίαν, τὰς δὲ θυγατέρας αὐτοῦ τὰ μυστήρια καὶ τοὺς νόμους, ἔτι δὲ καὶ τὸν τρόπον, καθ' ὃν ζευγνύουν τοὺς βόας, ἀροτρύνουν, σπείρουν, θερίζουν καὶ κατασκευάζουν ἄρτον.

Μετὰ ταῦτα δὲ ἐξηκολούθησε τὴν ἀναζήτησιν, ἀλλ' ἀφοῦ περιῆλθε πολλὰ μέρη καὶ χώρας ἐπὶ ματαίῳ, ἐπέστρεψεν εἰς τὴν Σικελίαν· ἐνταῦθα δὲ μὴ ὑποφέρουσα τοὺς πολλὰς κόπους, ὠργίσθη καὶ κατηράσθη τὴν γῆν ὅπως μὴ καρποφορήσῃ· ὁ δὲ Ζεὺς φοβηθεὶς μὴ ἐπὶ τέλους ἐκλείψῃ ἀπὸ τὴν γῆν ὁ σίτος καὶ οὕτως ἀπολεσθῶσιν οἱ ἄνθρωποι καὶ τὰ ζῶα, ἐμεσίτευσεν πλησίον τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ Πλούτωνος ὑπὲρ τῆς Δήμητρος· οὗτος δὲ συγκατένευσε νὰ ἀφήσῃ τὴν Περσεφόνην νὰ ὑπάγῃ πρὸς τὴν μητέρα τῆς, ἀλλὰ μὲ τὴν συμφωνίαν ἐξ μῆνας νὰ μένῃ μὲ αὐτὴν καὶ ἐξ νὰ κατέρχεται εἰς τὸν Ἄδην πρὸς αὐτόν.

Ὁ μῦθος οὗτος ἀλληγορεῖται εἰς τὸν σίτον, τοὺς καρποὺς καὶ τὰ ἄνθη, τὰ ὁποῖα ἐξ μὲν μῆνας εἶναι ὑπὸ τὴν γῆν καὶ ἐξ ἄλλους, τὴν ἄνοιξιν καὶ τὸ θέρος, ἀναφαίνονται. Ἐπειδὴ δὲ ὁ ἄρτος καὶ ἡ τροχὴ ἔχουσι μεγάλην ἐπιβρῶν ἐπὶ τῆς γῆς καὶ συντελοῦσιν εἰς τὴν καρποφορίαν αὐτῆς, διὰ

τοῦτο ἐμυθολόγησαν, ὅτι ἡ Περσεφόνη ἦτο θυγάτηρ τοῦ Διὸς, τοῦτέστι τοῦ Αἰθέρος καὶ τῆς Δήμητρος, εἴτε τῆς Γῆς.

Ἡ Δήμητρα παρίστατο ὡς γυνὴ μεγαλοπρεπῆς, ἔχουσα ὄφιν σοβαράν, φέρουσα δὲ πέπλον μακρὸν καὶ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς στέφανον ἐξ ἀσταχύων, κρατοῦσα δὲ εἰς τὰς χεῖρας ἀξίνην καὶ καλάθιον πλήρες σπόρων.

Ἡ εἰς τὴν προηγουμένην σελίδα εἰκονογραφία ἐλήφθη ἐκτινὸς ζωγραφίας, ἀνευρεθείσης εἰς τὴν Πομπηίαν καὶ νῦν διατηρουμένης εἰς τὸ μουσεῖον τῆς Νεαπόλεως, παριστᾷ δὲ τὴν θεὰν καθημένην ἐπὶ θρόνου καὶ ἔχουσαν εἰς μὲν τὴν δεξιὰν χεῖρα ἀνημμένην λαμπάδα, ἐκ δύο ὁμοῦ συνημμένων καλύκων ἐξηνηθημένων, ἐπὶ δὲ τῆς ἀριστερᾶς δέμα ἐξ ἀσταχύων.

Περὶ τῆς Περσεφόνης θὰ γράψωμεν πλείοτερα εἰς τὸ δημοσιευθὲν βιβλίον.

Οἱ Ἀθηναῖοι πρὸς τιμὴν τῆς θεᾶς Δήμητρος ἀνήγειρον ἐν Ἑλευσίνῃ ναὸν περιφημον, εἰς τὸν ὁποῖον ἐτελοῦντο καὶ τὰ λεγόμενα Ἑλευσίνια μυστήρια, εἰς τὰ ὁποῖα, λέγεται, ὅτι ἐδίδασκετο ἡ λατρεία τοῦ ἀληθοῦς Θεοῦ. Ὁ ναὸς οὗτος κατεστράφη καὶ μόνον τὰ ερεῖπιά του σώζονται, κεχωμένα ὅμως τὸ πλεῖστον ὑπὸ τὴν γῆν.

ΓΕΩΛΟΓΙΑ

[Συνέχεια ἴδε προηγούμενον φύλλον.]

Ἡ ὕλη, τὴν ὁποίαν φέρουσι μετ' ἑαυτῶν οἱ ποταμοί, ἐναποτίθεται εἰς τὰς ὄχθας τῶν καὶ ἀποτελεῖ τὰς καταρρύτους ποταμοχώστους καλουμένας γαίαις· ἐνίοτε εἰς τὸν πυθμένα τῶν λιμνῶν καὶ τότε σχηματίζονται αἱ ὑποβρύχιοι ἐναποθέσεις· συχνάκις αἱ ὕλαι αὗται ἐναποτίθενται εἰς τὰ στόμια, εἴτε τὰς ἐκβολὰς τῶν ποταμῶν εἰς μεγάλην ποσότητα καὶ τότε σχηματίζονται ἐλώδεις προσχώσεις ἢ ἔλη, αἵτινες διὰ τὴν ὁμοιότητά των μὲ τὸ κεφαλαῖον γράμμα τοῦ Ἑλληνικοῦ ἀλφαβήτου Δ, καλοῦνται δέλτα· τοιαῦτα εἶναι τὸ δέλτα τοῦ Νεῖλου, τὸ τοῦ Γάγκου, τὸ ὁποῖον εἶναι 220 μιλίων κατὰ μίαν διεύθυνσιν καὶ 200 μιλ. κατ' ἄλλην. αἱ προσχώσεις αὗται μὲ τὸν χρόνον ἀποξηραίνονται καὶ γίνονται κατάλληλαι πρὸς καλλιέργειαν· εἶναι δὲ πολὺ εὐφοροί.

Ἀλλ' ἡ ὕλη, ἥτις ἐναποτίθεται εἰς τὰς ὄχθας καὶ τὰς ἐκβολὰς τῶν ποταμῶν, εἶναι πολὺ ὀλίγη παραβαλομένη μὲ τὸ ποσὸν αὐτῆς, τὸ ὁποῖον μεταφέρεται εἰς τὸν ὠκεανόν. Οὕτω λ.χ. ἡ ποσότης τῆς ἄμμου καὶ τῆς ἱλύος, τὰς ὁποίας με-

ταφέρει δὲ Γάγκης εἰς τὸν κόλπον τῆς Βεγγάλλης κατὰ τὴν ἐποχὴν τῶν πλημμυρῶν, εἶναι τόσον πολλή, ὥστε θολοῦται ἡ θάλασσα εἰς ἀπόστασιν 60 περίπου μιλίων ἀπὸ τοῦ στομίου του. Ὁ δὲ διάσημος φυσιοδίφης ἄγγλος Λυελλ ὑπολογίζει τὴν ποσότητά τῆς στερεᾶς ὕλης, τὴν ὁποίαν ὁ Γάγκης μεταφέρει κατὰ πᾶσαν ἡμέραν εἰς τὴν θάλασσαν ἴσῃ κατὰ τὸ μέγεθος μὲ τὴν μεγίστην πυραμίδα τῆς Αἰγύπτου! Κατὰ δὲ τὸν στρατηγὸν Σαβίνον τὰ ὕδατα τοῦ μεγάλου ποταμοῦ τῆς Ἀμερικῆς Ἀμαζῶνος διακρίνονται ἐκ τοῦ χρώματός των εἰς ἀπόστασιν 300 μιλίων ἀπὸ τῶν ἐκβολῶν αὐτοῦ!

Ἡ ἐνέργεια τῆς θαλάσσης ἐπὶ τῆς ξηρᾶς εἶναι καταφανεστάτη εἰς τοὺς κατοικοῦντας εἰς τὰ παράλια· ὁλόκληροι νῆτοι κατεστράφησαν ὑπὸ τῶν κυμάτων, τῶν παλιρροῶν καὶ τῶν θαλασσίων ρευμάτων, ἐνῶ τὰ ἀπομεινάρια ἄλλων νήσων ἴστανται πολὺ ἄνωθι τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης, ὡς εἰσπία ἐγκαταλειμμένης τινὸς πόλεως. Ὑπάρχουσι πολλὰ παραδείγματα καταστροφῶν, τὰ ὁποῖα ἡ θάλασσα ἔκαμεν ἐπὶ τὴν ξηράν· οὕτω λ.χ. πανδοχεῖόν τι, τὸ ὁποῖον ἐκτίσθη εἰς τὰ παράλια τοῦ Νόρφολκ ἐν Ἀγγλίᾳ τὸ 1805 ἑκάτὸν περίπου πήχεις μακρὰν τῆς παραλίας, τὸ 1829 ἐχωρίζετο ἀπὸ τὴν θάλασσαν μόνον διὰ μικροῦ τινος κηπαρίου! Ἐκκλησία τις ἐν τῇ παραλίᾳ τῆς Κέντ ἐν Ἀγγλίᾳ, ἥτις ἐπὶ τῆς βασιλείας Ἑρρίκου τοῦ 8ου (16ου αἰῶνα μ. Χ.) ἴστατο ἐν μίλιον μακρὰν τῆς παραλίας, ἦδη ἀπέχει τῆς θαλάσσης μόνον 80 περίπου πήχεις. Ἡ νῆσος τῆς Νορδεράνδης εἰς τὴν ἐπαρχίαν τοῦ Σλέσβικ, ἦτο κατὰ τὸν 15ον αἰῶνα 50 μιλίων μακρὰ καὶ 35 πλατεῖα, περὶ τὰ τέλη τοῦ 16ου αἰῶνος ἐσμικρύνθη ἐπὶ τοσοῦτον, ὥς περιελάμβανε μόνον 20 τετραγωνικῶν μιλίων γῆν. Οἱ κάτοικοι κατεσκεύασαν ὑψηλοὺς προμαχῶνας, ἵνα σώσουν τοὺς ἀγρούς των ἀπὸ τῆς καταποντίσεως, ἀλλ' ὅμως τὸ 1634 θύελλα τις κατέστρεψεν ὅλην τὴν νῆσον, συναπωλέςθησαν δὲ μετ' αὐτῆς καὶ 1340 ἀνθρώπων καὶ 50 χιλιάδες κτηνῶν!

Αἱ οὕτω πῶς ἀποχωρίζονται ἀπὸ τῶν ὑψομένων μερῶν τοῦ φλοιοῦ τῆς γῆς ὕλαι κατερχόμεναι διὰ τῶν ποταμῶν καὶ τῶν ρυάκων εἰς τὴν θάλασσαν βυθίζονται καὶ ἐκτείνονται εἰς τὸν βυθὸν αὐτῆς κατὰ στρώματα, τὰ ὁποῖα κατόπιν διὰ τῆς ἐνεργείας τῆς θερμότητος καὶ τῆς πίεσεως σκληρύνονται καὶ μετασχηματίζονται εἰς βράχους.

Ἡ ἐργασία αὕτη ἀδιαλείπτως ἐξακολουθοῦσα θὰ μετέφερε σὺν τῷ χρόνῳ ἅπασαν τὴν ξηρὰν γῆν εἰς τὸν ὠκεανὸν καὶ θὰ μετέβαλε τὸν πλανήτην εἰς ἀπλὴν σφαιροειδῆ μάζαν, ἂν δὲν ὑπῆρ-

χον ἄλλαι δυνάμεις ἀνταγωνιστικαὶ καὶ ἀντιπερισπαστικαὶ τῆς καταστρεπτικῆς ταύτης ἐνεργείας, διὰ τῶν ὁποίων ἀνυψοῦνται αἱ οὕτω πῶς κατατιθέμεναι ὕλαι ἐν τῷ βυθῷ τῶν θαλασσῶν.

Κατὰ τοὺς τελευταίους τούτους χρόνους μεταξὺ τῶν καταστρεπτικῶν δυνάμεων συγκαταριθμεῖται καὶ ὁ πάγος· μεγάλα ποσότητες πεπηγότες ὕδατος σχηματίζουσαι τοὺς λεγομένους glaciers εἴτε πεπηγότες ποταμούς, ξεσχίζουσι τὰ πλευρὰ τῶν παράγγων καὶ κοιλάδων, διὰ τῶν ὁποίων κατέρχονται, φέροντες μεθ' ἑαυτῶν βράχους, πέτρας, χαλίκια καὶ χώματα, τὰ ὁποῖα ἐναποθέτουν εἰς τὴν θάλασσαν.

Τὸ τοιοῦτον ἐξακολουθεῖ νὰ γίνεται ἔτι καὶ νῦν εἰς τὰς Ἀλπεῖς καὶ εἰς τὴν Γρηλλανδίαν, εἰς ἀρχαιοτέραν δὲ ἐποχὴν τῆς γῆς ὥς ἐκ τῶν σημείων τῆς διαβάσεως τοιούτων παγωμένων ποταμῶν ἐπὶ τὰ πλευρὰ τῶν βράχων καταφαίνεται, οἱ τοιοῦτοι πάγοι ἐξετείνοντο μέχρι τῆς 40 μοίρας βορείου πλάτους καὶ ἔτι νοτιώτερον. Ἐκ τοῦτου δὲ συμπεραίνεται, ὅτι ὑπῆρξεν ἐποχὴ εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς γῆς μας, κατὰ τὴν ὁποίαν ὁλόκληρος ἡ ἐπιφάνειά της ἦτο κεκαλυμμένη ἀπὸ πάγους, ὅθεν καὶ καλοῦν τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἐποχὴν παγετώδη.

ΤΟ ΒΑΤΙΚΑΝΟΝ.

Τὸ Βατικανὸν ἔλαβε τὴν ὀνομασίαν του ἐκ τοῦ λόφου, ἐπὶ τοῦ ὁποίου εἶναι ἐκτισμένον· εἶναι δὲ κτίριον ἀκανόνιστον, ἄκομφον ἐξωτερικῶς, ἀλλ' ἐν τῶν μεγαλοπρεπεστάτων εἰς τὸν κόσμον ἐσωτερικῶς.

Τὸ κτίριον τοῦτο χρησιμεύει ὡς κατοικία τῶν Παπῶν καὶ ὡς βιβλιοθήκη. Ἐντὸς τοῦτου ὑπάρχουσι καὶ ἀπειραι ἄλλαι αἵθουσαι, εἰς τὰς ὁποίας εἶναι ἐναποτεθειμένα πολλὰ καὶ ποικίλα ἀντικείμενα τῶν ὥραίων τεχνῶν καὶ τῆς ἀρχαιολογίας.

Ἡ Βιβλιοθήκη εἶναι μία τῶν μεγίστων καὶ πλουσιωτάτων ἐν τῷ κόσμῳ· διότι περιέχει 300 χιλιάδας ἐντύπων συγγραμμάτων καὶ 24 χιλιάδες χειρογράφων, κυρίως Ἑλληνικῶν, Λατινικῶν καὶ ἐν γένει τῶν ἀνατολικῶν γλωσσῶν. Μεταξὺ δὲ τούτων ὑπάρχει καὶ ἐν χειρόγραφον τῆς Ἀγίας Γραφῆς, τὸ ὁποῖον ἐγράφη κατὰ τὸν 4ον μ. Χ. αἰῶνα καὶ φέρει τὸ ὄνομα Βατικανόν. Προσέτι ἐν ἀντίτυπον τῶν συγγραμμάτων τοῦ Βιργιλίου τῆς αὐτῆς χρονολογίας μὲ τὸ τῆς Ἀγίας Γραφῆς· τὸ χειρόγραφον τοῦτο εἶναι ἐστολισμένον καὶ μὲ χρωματισμένας εἰκόνας.